

Fiskeoppdrett

«SYK SOM EN FISK?»

— oppdrettsfisken har problemer

Úr norska blaðnum Fiskaren

slika útgæð, men visir á, at tað kann vera kostnaðarmikið fyri samfelagið at senda alt hetta til Danmarkar, og skal alingin útbyggjast enn meira, so verður hópisleyst at senda alt av landinum.

— Tað besta hevði verið, um vit høvdu eina veterinærtænastu í Føroyum, sum kundi tikið sær av øllum hesum málum. Tað er umráðandi at vit tryggja okkum móti sjúkum o.l., skulu vit leggja fleiri hundráð mill. kr. í alivinnuna í næstu framtíðini.

Hepnir

Higartil hava vit

føroyingar verið hepnir, heldur Áki Mortensen, tá talan er um sjúkur innan aling. Norðmenn hava stórar trupulleikar við fleiri álvarsomum sóttum. Føroyingar hava bert litið og einki av slikum.

Men tá vit hugsa um, hvussu nógv meira viðkvæmir vit eru enn norðmenn, um vit fáa hesar sjúkur, so átti tað at fingið okkum at vakna við, áðrenn ov seint er, sigur Áki.

Hann visir á, at fer ein illkvóm sjúka at taka seg upp í einum øki sum Sundalagnum, har rættliga nógv alibrúk eru, so kann tað hava so álvars-ligar fylgjur við sær, at ein neyvnan torir at hugsa um

tær. Alistøðirnar liggja so tætt saman, at tað kann henda, at tær allar verða smittaðar, og so er jú øll alivinnan í vanda.

— Tað sum rennur mælt kalt niður eftir rygginum at vita, at ein slik vanlukka kann henda, nær tað skal vera, og at vit tá standa verjuleysir. Eg havi sum einsamallur djóralækni á aliekinum ongan møguleika at hava fingurin á pulsinum, hvat fyrigongur um alt landið.

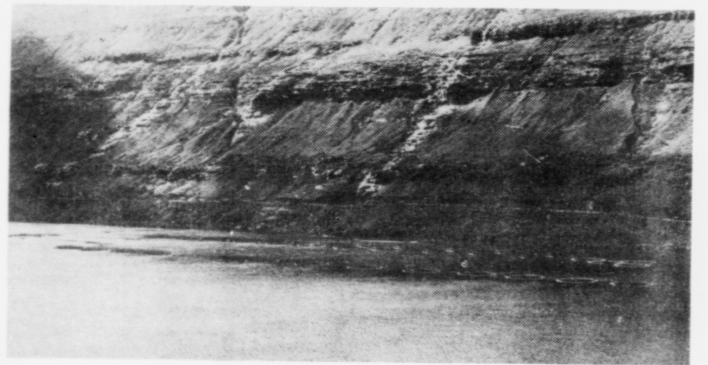
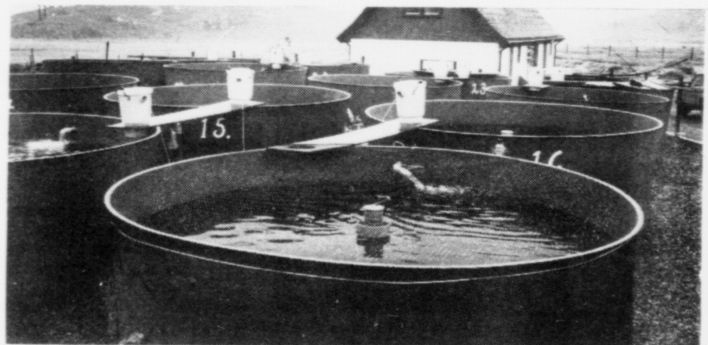
Annars sigur Áki Mortensen, at føroyingar hava borið seg rætt at, tá vit hava forðað fyri, at fiskasmolt o.l. er innflutt til landið.

Ti júst innflutt smolt úr Skotlandi hava verið

norsku alivinnuni til stóran bága. Tað vóru m.a. innflutt smolt úr Skotlandi, sum smittaðu tær 30 alistøðirnar við furunkulose, og bert hetta eina dømið kostar norsku alivinnuni einar 100 mill. kr.

Leygardagin í Sosialinum!

Hvørjar sjúkur finnast hjá alifiski í Føroyum? Henda spurningin viðgera vit leygardagin.

Málsurningar

Fyri nakað síðan helt Marius Johannesen nakrar málteigar í Tingakrossi við at heita á útvarpið um at nýta orðið «temperatur» í staðin fyri orðini «kudi» og «hiti».

Tað, sum M.I. fýltist á var, at tosað var um hita, tá ið tað snúði seg um kulda. Hann helt tað ljóða lógið, tá ið útvarpið t.d. segði, at hitin var minus so ella so nógv stíg.

Nú havi eg ongantið hildið, at vit eiga at taka fremmand orð inn í føroyska málið. Tey eru eftir mínum tykki nógv mong sum er. Heldur haldi eg, at vit eiga at nýta tað føroyska orðatilfar, ið vit eiga og at «smíða» orð, har tað er neyðugt.

Orðið «temperatur»

merkir «hitastøða», so tað ber væl til at tosa um hita, hóast tað frystir. Vit siga jú eisini t.d. um fisk, at góðskan er ring.

Annars veldst alt eisiri um, hvussu vit imynda okkum fyrbrigdið «hiti». Reint evnafrøðiliga sæð, hava vit hita, um bert mýlini eru í røslu, t.d. um hitin liggur oman fyri minus 273,16 stig (Celsius). Tá kann tað nevnliga ikki gerast kaldari, vegna tess at mýlini eru still.

Men hvussu er og ikki, so eiga vit at hava í huga, at skil má vera í tí, sum vit siga. Útvarpið hevur nú tikið upp hetta at skyna millum hita og kulda, og tað er sjálvsagt alt í lagi. Men av tí at teir hugsa seg ikki nógv væl um, er alt

hetta um hitastøðuna nú vorðið ein hurlivasi.

Eg hoyrði nú eitt kvøldið útvarpið siga: «Kuldin í átt niður í 3 stig.» Hetta merkir í veruleikanum, at í nátt verða 3 hitastig. Minus faldað við minus gevur pluss. Ella við øðrum orðum, tá ið kuldin fer niður, ja so fer hitin jú sjálvandi upp.

Sjálvur haldi, at best var at sagt: «Hitin í nátt niður í minus 3 stig.» Men um útvarpið her endiliga skal nýta orðið kulda, so má tað í áðurnevnda føri eita: «Kuldin í nátt UPP í 3 stig.»

Steen Blicher
Christiansen

Føroyingar vilja fegnir seta milliónir eftir milliónir í alivinnuna, men um somu tíð verður alt ov litið gjørt við at seta fólk, sum skulu hava eftirlit við alifiskinum til tess at fyrbyggja og lekja sjúku.